

Channels op YouTube

Suzan Oudejans*

Op YouTube zijn steeds meer ‘channels’ te vinden van instellingen en kenniscentra voor verslaving en verslavingszorg. Een channel is een verzameling bij elkaar horende video’s en filmpjes, door een persoon, organisatie of instantie op YouTube geplaatst. Het is een leuke manier om snel iets te weten te komen over een onderwerp of organisatie.

Nederlandse instellingen

Een groot deel van de Nederlandse instellingen voor verslavingszorg heeft inmiddels een channel met video’s. De inhoud van die video’s varieert behoorlijk: Victas Verslavingszorg (voorheen Centrum Maliebaan) gebruikt het kanaal voornamelijk om de organisatie en behandelingen te presenteren, terwijl het Jellinek-channel naast video’s over het behandelaanbod video’s bevat die (ex-) verslaafden portretteren. De Hoop heeft het meest uitgebreide en gevarieerde kanaal: 35 video’s met informatie over

behandelmogelijkheden en tevens ervaringsverhalen van (ex-)cliënten met zeer diverse levensgeschiedenissen.

Een greep uit het aanbod:

- www.youtube.com/user/centrummaliebaan
- www.youtube.com/user/brijderverslaving
- www.youtube.com/user/dejellinek
- www.youtube.com/user/tactusverslavingszorg
- www.youtube.com/user/mondriaankinderjeugd
- www.youtube.com/user/dehoopdordrecht
- www.youtube.com/user/iriszorg
- www.youtube.com/user/ggzcentraal

Kennisinstituten

In Nederland heeft het Trimbos-instituut een channel op YouTube met ruim twintig video’s (www.youtube.com/user/trimbosinstitute). Naast een tiental video’s over de Ggz-kennisdag is een aantal aansprekende filmpjes te zien. Onder meer uit de project ‘Verslaafd aan jou’ dat zich richt op mensen voor wie de

* Dr. S. Oudejans is onderzoeker bij het Academisch Medisch Centrum, manager Callcenter en projectmedewerker ROM bij Arkin en mede-eigenaar van onderzoeksbureau Mark Bench, alle te Amsterdam. E-mail: s.c.oudejans@amc.uva.nl en suzan.oudejans@markbench.nl.

verslaving van een ander een probleem is geworden. Het doel is om het taboe op verslaving te verminderen en naasten van verslaafden beter te steunen. In de filmpjes komen naasten aan het woord over hun ervaringen met hun (ex-)verslaafde partner, kind of ouder, zoals de partner van ex-schaatser Jan Ykema. Verwarrend en jammer is overigens dat er nog een ander Trimbos-kanaal op YouTube is te vinden (www.youtube.com/user/hettrimbosinstituut); dit kanaal is veel beperkter en bevat maar zes video's.

Voor de meer sophisticated channels moeten we toch uitwijken naar de Verenigde Staten: het National Institute on Drug Abuse (NIDA) heeft een channel ingericht met zeven playlists, zoals een playlist met video's speciaal gericht op tieners ('teens') of de wetenschap ('scientists video's'). Een playlist is een selectie van video's binnen een channel en is met name handig om video's thematisch te ordenen en presenteren. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat de op het oog gestructureerde inrichting bescheiden blijkt: de meeste video's vinden we onder de ongesorteerde 'uploaded video's'. Hierin vinden een we grote variëteit: video's waarin onderzoek worden toegelicht (zoals de 2012 Monitoring the Future Survey), een serie video's afkomstig uit een project met opvoedingsadviezen ('Family checkup: positive parenting prevents drug abuse'), maar ook een interview met Nora Volkow (directeur van het NIDA) over drugsgebruik onder jongeren ('Dr. Nora Volkow speaks about National Drug

Facts Week'¹). Daarnaast biedt het NIDA-channel referenties naar anderen, zoals de channels van het National Institute of Mental Health (NIMH). Naar Nederlandse maatschappen zijn de NIDA-video's wat belerend, maar desalniettemin de moeite van het bekijken waard en inspirerend genoeg voor de ontwikkeling van Nederlands materiaal of het inrichten van een eigen channel. Ook het andere grote kennisinstituut op het gebied van verslaving- en psychiatrie, de Substance Abuse and Mental Health Services Administration (SAMHSA), heeft een betrekkelijk uitgebreid channel met zo'n 170 video's. Ook hier een aantal playlists, zoals een gericht op alcoholgebruik onder jongeren ('Underage drinking'), met daarin persoonlijke verhalen en opvoedingsadviezen. Aardig is de playlist 'Approaches to prevention: lessons from the field' met een dertigtal interviews met professionals uit het preventieveld, waarin zij hun kennis delen over en hun visie geven op een aantal preventievraagstukken.

Tot besluit

YouTube-channels bieden een makkelijk toegankelijke manier om snel te weten te

- 1 Van 28 januari tot 3 februari 2013 vond de National Drug Facts Week van het NIDA plaats. Daarbij werden bijeenkomsten op wijk- en schoolniveau georganiseerd om jongeren met wetenschappers te laten praten over drugs. Daarnaast vond op 31 januari de Annual webchat plaats, waarbij scholieren en studenten konden chatten met NIDA-wetenschappers.

komen wat een instelling of kennisinstituut te bieden heeft, over welke onderwerpen er graag iets wordt uitdragen en wat de boodschap dan is. Doordat je afhankelijk bent van de manier waarop de organisatie het channel heeft ingericht, is gericht zoeken naar een specifiek onderwerp niet echt mogelijk; een nadeel van informatie en kennis vergaren op deze manier. Door de video's in playlists in te delen, biedt YouTube wel

een mooie mogelijkheid om, naast de eigen website, een portal - een site waarop informatie vanuit allerlei bronnen op uniforme wijze is gebundeld - samen te stellen, zodat je je als organisatie volledig visueel kunt presenteren. De meeste bekende verslavingszorgorganisaties en -instellingen hebben daarmee een begin gemaakt, maar de channels - en dan met name de Nederlandse - bieden nog volop ruimte voor verbetering.